

การวิเคราะห์ความเสี่ยงของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนทอผ้าบ้านเทอดไทย อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย

ณานันท์ เยลี

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เทศบาลตำบลบ้านแซว

อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

ดร.อรรณณ เชื้อเมืองพาน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สำนักวิชาบัญชี

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

วันที่ได้รับต้นฉบับบทความ: 31 ตุลาคม 2565

วันที่แก้ไขปรับปรุงบทความ: 15 พฤศจิกายน 2565

วันที่ตอบรับตีพิมพ์บทความ: 30 พฤศจิกายน 2565

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระบบการควบคุมภายในของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนทอผ้า และเพื่อวิเคราะห์ความเสี่ยงของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนทอผ้าบ้านเทอดไทย อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงรายของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนทอผ้าบ้านเทอดไทย อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ สมาชิก ของกลุ่มวิสาหกิจวิสาหกิจชุมชนทอผ้าบ้านเทอดไทย อำเภอแม่ฟ้าหลวงจังหวัดเชียงรายทั้งหมดจำนวน 12 ราย โดยการสังเกตแบบมีส่วนร่วม การสัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนากลุ่ม

จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยเสี่ยงด้านกลยุทธ์ ได้แก่ กลยุทธ์ด้านการบริหารทรัพยากรบุคคลไม่ได้ประสิทธิภาพเท่าที่ควร แนวทางการพัฒนาตลาดขายไม่ค่อยมีความแปลกใหม่ และนโยบายการแข่งขันในตลาดสูงขึ้นเมื่อส่งสินค้าออกจำหน่ายนอกเขตพื้นที่ ปัจจัยเสี่ยงด้านการดำเนินงาน ได้แก่ ความเสี่ยงด้านภัยธรรมชาติ การใช้เทคโนโลยีล้าสมัย การขาดนวัตกรรม ความปลอดภัยและอุบัติเหตุในกระบวนการผลิต ปัจจัยเสี่ยงด้านการเงิน ได้แก่ ความผันผวนของราคา ของ วัสดุ อุปกรณ์ การจัดสรรต้นทุน กำไร การจ่ายดอกเบี้ย หรือ ค่าปรับ กรณีชำระเงิน หรือการขาดสภาพคล่องในการดำเนินงาน และปัจจัยเสี่ยงด้านกฎระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระบวนการทำงานไม่เป็นไปตามข้อตกลง หรือการทำผิดกฎระเบียบ

คำสำคัญ: การบริหารจัดการ ความเสี่ยง วิสาหกิจชุมชน

Guidelines for Risk Management of Ban Terd Thai Weaving Community Enterprise Mae Fah Luang District Chiang Rai.

Yanin Yeler

*Local Government Organization, BanSaew Sub-District Municipality
Chiang San District Chiang Rai Province..*

Received: 31 October 2022

Revised: 15 November 2022

Accepted: 30 November 2022

Dr.Orrawan Chermuangphan

Assistant Professor, School of Accounting, Chiang Rai Rajabhat University.

Abstract

The purpose of this study was to study the internal control system of the weaving community enterprise group and to analyze the risks of the Ban Terd Thai weaving community enterprise group. Mae Fah Luang District Chiang Rai Province of Ban Terd Thai Weaving Community Enterprise Mae Fah Luang District Chiang Rai. The population and the sample were members of Ban Terd Thai Weaving Community Enterprise Group. Mae Fah Luang District, Chiang Rai Province, total of 12 cases by participatory observation. in-depth interview group chats.

The study found that Strategic risk factors include inefficient human resource management strategies. Pattern development methods are not very new. and a policy of higher competition in the market when exporting goods to be sold outside the area Operational risk factors include risks from natural disasters. use of obsolete technology lack of innovation Safety and accidents in the production process. Financial risk factors include fluctuations in prices of materials and equipment, cost allocation, profits, interest payments or penalties in case of payment, or lack of liquidity in operations. and regulatory risk factors. Related regulations include the work process that does not comply with the agreement or breaks the rules

Keywords: Management, Risk, Community Enterprise

บทนำ

วิสาหกิจชุมชนจะสามารถดำรงอยู่ได้ภายใต้ภาวะเศรษฐกิจที่ผันผวน และประสบความสำเร็จได้ ต้องอาศัยการบริหารความเสี่ยง ซึ่งต้องคำนึงถึงปัจจัยเสี่ยงต่างๆ เช่น ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เพื่อส่งเสริมด้านการตลาด สื่อออนไลน์ ช่องทางการจัดจำหน่าย การมีความคิดสร้างสรรค์ เกี่ยวกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ การนำนวัตกรรมใหม่ๆ มาใช้ การดำรงอยู่ของวิสาหกิจชุมชนนั้นต้องอาศัยประสบการณ์ในการดำเนินธุรกิจ (กานต์ธีรา พลบุตร, 2562) การประสบความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนนั้น ปัจจัยที่สำคัญคือการบริหารความเสี่ยง ซึ่งเป็นประเด็นที่น่าสนใจไม่ว่าจะในส่วนของผู้ประกอบการและส่วนของภาครัฐบาล ดังนั้นควรมีแนวคิดเกี่ยวกับระบบการควบคุมภายใน และการบริหารจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอกองค์กร เพื่อเป็นการปรับปรุงกระบวนการทางกลยุทธ์ ในการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน การพัฒนาหรือการปรับปรุงทั้งนี้ต้องขึ้นอยู่กับนโยบายของทางภาครัฐด้วย (Szczepanski and Swiatowiec-Szepanska, 2012) การดำเนินธุรกิจต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นการพัฒนาความยั่งยืนของธุรกิจที่ทำให้เกิดความสมดุลทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ควรมีเครื่องมือในการที่วิสาหกิจเจริญเติบโตได้อย่างยั่งยืน กลยุทธ์ในการบริหารจัดการจัดการความเสี่ยงตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นกรอบที่สามารถนำพาธุรกิจไปสู่ความสำเร็จได้อย่างยั่งยืน (วรรัตน์ เขียวไพร , 2560)

ดังนั้นเพื่อการดำรงอยู่อย่างยั่งยืนของวิสาหกิจชุมชน ผู้วิจัยจึงต้องศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์ความเสี่ยงของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนทอผ้าบ้านเทอดไทย อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย เพื่อเป็นกลยุทธ์หนึ่งในการดำเนินธุรกิจต่อไป ภายใต้สภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป และพร้อมรับมือกับเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อทางธุรกิจได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระบบการควบคุมภายในของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนทอผ้าบ้านเทอดไทย อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย
2. เพื่อวิเคราะห์ความเสี่ยงของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนทอผ้าบ้านเทอดไทย อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย

ทบทวนวรรณกรรม

จินห์ระพีร์ พุ่มสงวน (2557) ควบคุมภายในตามแนวคิดของ COSO คือ กระบวนการปฏิบัติงานที่ถูกกำหนดร่วมกันโดย พนักงานทุกระดับชั้นขององค์กรตั้งแต่ผู้บริหารไปถึงพนักงานทุกระดับชั้น การกำหนดระบบการควบคุมภายในและถูกนำไปใช้ร่วมกัน เพื่อมั่นใจว่ามีการดำเนินงานเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ร่วมกัน การกำหนดเป็นนโยบาย แนวปฏิบัติที่มีการสื่อสารและการนำไปใช้อย่างถูกต้อง การติดตามเพื่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลมากที่สุด เพื่อให้กิจการขององค์กรจะสามารถบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้ ซึ่ง COSO ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบคือ สภาพแวดล้อมการควบคุม (Control Environment) การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) กิจกรรมการควบคุม (Control Activities) สารสนเทศและการสื่อสาร (Information & Communication) และ การติดตามและประเมินผล (Monitoring Activities)

ความเสี่ยง คือ เหตุการณ์การกระทำใด ๆ ที่อาจเกิดขึ้นภายใต้สถานการณ์ที่ไม่แน่นอน และจะส่งผลกระทบต่อสร้างความเสียหายความล้มเหลวหรือลดโอกาสที่จะบรรลุความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ทั้งในระดับองค์กรระดับหน่วยงานและระดับบุคคลได้ (คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดลงานบริหารความเสี่ยง, 2565)

การบริหารความเสี่ยง (Risk Management) หมายถึง กลวิธีที่เป็นเหตุเป็นผลที่นำมาใช้ในการบ่งชี้ วิเคราะห์ ประเมิน จัดการ ติดตาม และสื่อสารความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมหน่วยงาน/ฝ่ายงานหรือกระบวนการดำเนินงานขององค์กร เพื่อช่วยลดความสูญเสียในการไม่บรรลุเป้าหมายให้เหลือน้อยที่สุดและเพิ่มโอกาสแก่องค์กรมากที่สุด (คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดลงานบริหารความเสี่ยง, 2565)

ความเสี่ยงจำแนกได้เป็น 4 ลักษณะ ดังนี้

- 1) ความเสี่ยงทางด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk : SR)
- 2) ความเสี่ยงทางการเงิน (Financial Risk : FR)
- 3) ความเสี่ยงทางการปฏิบัติงาน (Operational Risk : OR)
- 4) ความเสี่ยงด้านกฎหมาย และข้อกำหนดผูกพันองค์กร (Compliance Risk : CR)

การบริหารความเสี่ยงเพื่อความอยู่รอดขององค์กร ต้องอาศัยปัจจัยต่างๆที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ความคิดสร้างสรรค์ขององค์กร การที่องค์กรมีความยืดหยุ่นได้ตามสถานการณ์ นวัตกรรมใหม่ๆ และความสำเร็จขององค์กร กลยุทธ์ในการบริหารจัดการความเสี่ยงขององค์กรที่มีผลกระทบต่อวิสาหกิจชุมชน คือ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีและระบบสารสนเทศ รองลงมาคือ ลักษณะของบรรยากาศภายใน

องค์กรรวมไปถึงประสบการณ์ความเชี่ยวชาญของธุรกิจ และการที่องค์กรมีความพร้อมด้านทรัพยากร ผลกระทบต่อองค์กรวิสาหกิจชุมชนมีมากที่สุดคือความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (กานต์ธีรา พลบุตร, 2562)

วรารัตน์ เขียวโพรี (2560) กรอบการพัฒนาความยั่งยืนของธุรกิจ ต้องอาศัยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่นำไปสู่ความสำเร็จขององค์กร ที่ต้องเผชิญกับสภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป การบริหารความเสี่ยงตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงถือเป็นกลยุทธ์ในการบริหารจัดการอย่างหนึ่งของธุรกิจ เพื่อให้เกิดการดำรงอยู่และยั่งยืน รวมไปถึงการขับเคลื่อนทางเทคโนโลยีและนวัตกรรม การบูรณาการให้เข้ากับการบริหารจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจะเป็นเครื่องมือให้วิสาหกิจขับเคลื่อนไปได้และมีการเจริญเติบโตอย่างยั่งยืน

ชมภูษ หุ่นาค และคณะ (2563) แนวทางการจัดการวิสาหกิจชุมชน ได้แก่ ด้านการเงิน หากไม่ได้พึ่งพาการเงินจากแหล่งทุนภายนอกจะทำให้ปัญหานี้สินลดลง ด้านการผลิตควรมุ่งเน้นต่อสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยในระยะยาวคือการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ควรมีการรวมกลุ่มกันเพื่อการวางแผนด้านการตลาด การจำหน่ายในช่วงฤดูกาล เช่น เทศกาลหรือประเพณีต่างๆ ควรมีผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ที่ดีสามารถแก้ปัญหาต่างๆได้ ด้านแรงงานควรมีการฝึกฝนแรงงานให้เกิดความเชี่ยวชาญ และทักษะมากขึ้น นอกจากนี้ยังต้องมีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆทั้งภาครัฐและเอกชน

วิธีการศึกษา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ สมาชิกของกลุ่มวิสาหกิจวิสาหกิจชุมชนทอผ้าบ้านเทอดไทย อำเภอมะนังพลาหลวง จังหวัดเชียงรายทั้งหมดจำนวน 12 รายโดยใช้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดของประชากร เครื่องมือที่ใช้ศึกษา

ข้อมูลปฐมภูมิ คือ การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (participant observation) การสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview - IDI) การสนทนากลุ่ม (focus group discussion - FGD) การรวบรวมข้อมูลเอกสาร (documentary search)

โดยแบ่งข้อคำถามตามหลักทฤษฎีแนวคิดของ COSO ได้ดังนี้

1. สภาพแวดล้อมของการควบคุม ได้แก่ ขั้มมูลทั่วไป ผังการจัดองค์กรการแบ่งแยกหน้าที่ ขั้นตอนและวิธีการ (กรรมวิธีในการผลิต)
2. การประเมินความเสี่ยง
3. กิจกรรมการควบคุม
4. สารสนเทศและการสื่อสาร

5. การติดตามและประเมินผล

ข้อมูลทุติยภูมิ คือการศึกษา ค้นคว้าหาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย รวมไปถึงงานวิจัยต่างๆที่ใช้อ้างอิง

ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูลทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาข้อมูลกลุ่มเบื้องต้น การสังเกตการณ์ การศึกษาสภาพแวดล้อมทั่วไปเพื่อให้ได้เครื่องมือคือแบบสัมภาษณ์ ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญถึงความเที่ยงและความครบถ้วนของข้อมูลจำนวน 3 ท่าน

ขั้นตอนที่ 3 จัดเสวนากลุ่มการสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ร่วมกัน เพื่อให้ได้คำตอบของข้อคำถาม

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินและการวิเคราะห์ความเสี่ยง

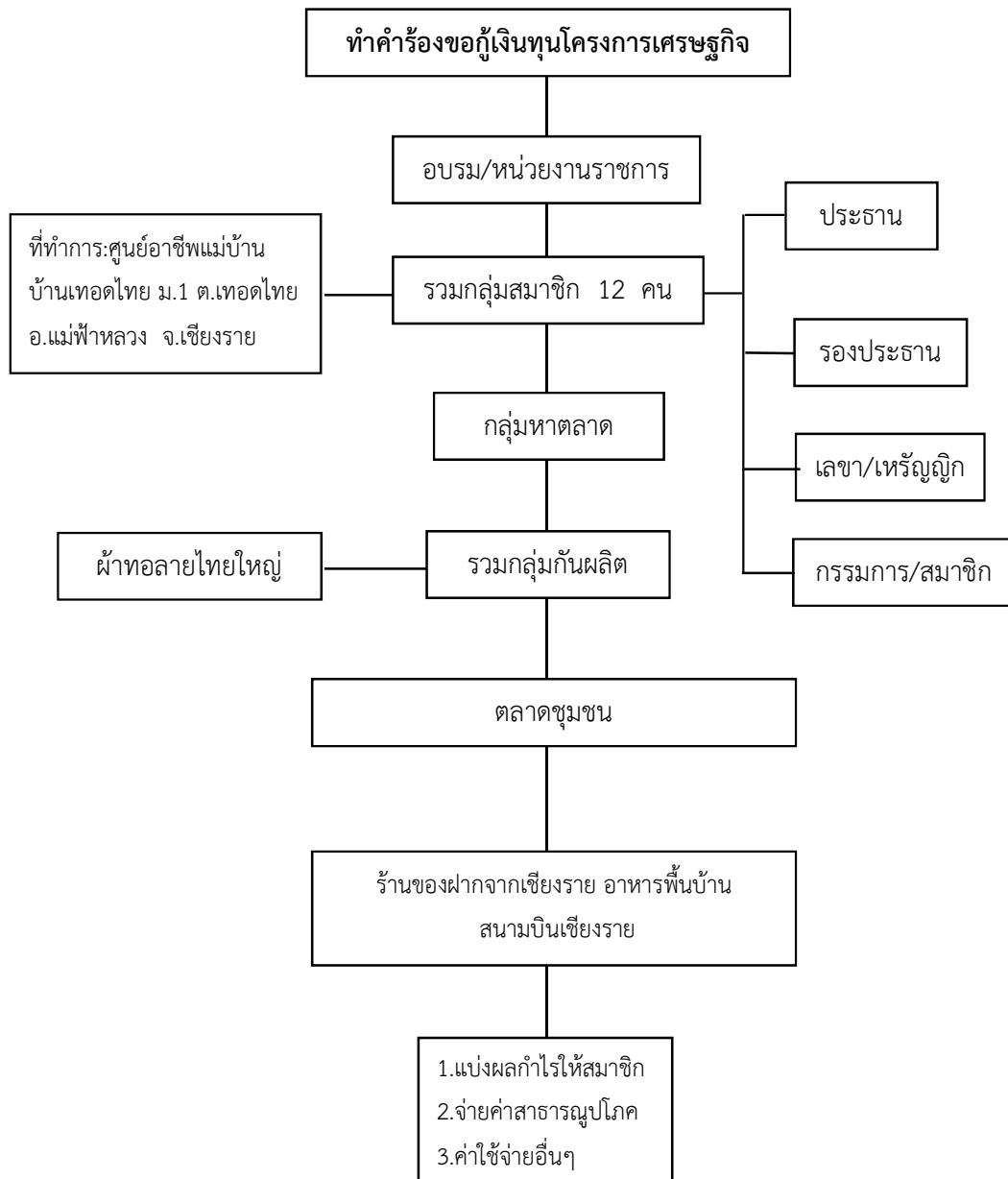
การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์เนื้อหาจากบันทึกการสัมภาษณ์ บันทึกการสังเกต ดังตัวอย่างการวิเคราะห์เนื้อหาจากแบบบันทึกการสัมภาษณ์จะถูกบรรยายออกมาเชิงพรรณนาโวหาร (เอื้อมพร หลินเจริญและคณะ, 2552)

ผลการศึกษา

จากการศึกษาพบว่ากลุ่มวิสาหกิจชุมชนทอผ้าบ้านเทอดไทย ตั้งอยู่ที่ศูนย์อาชีพแม่บ้าน บ้านเทอดไทย หมู่ 1 ตำบลเทอดไทย อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย เริ่มดำเนินงาน เมื่อปี พ.ศ. 2560 ปัจจุบันมีสมาชิกจำนวน 12 ราย มีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

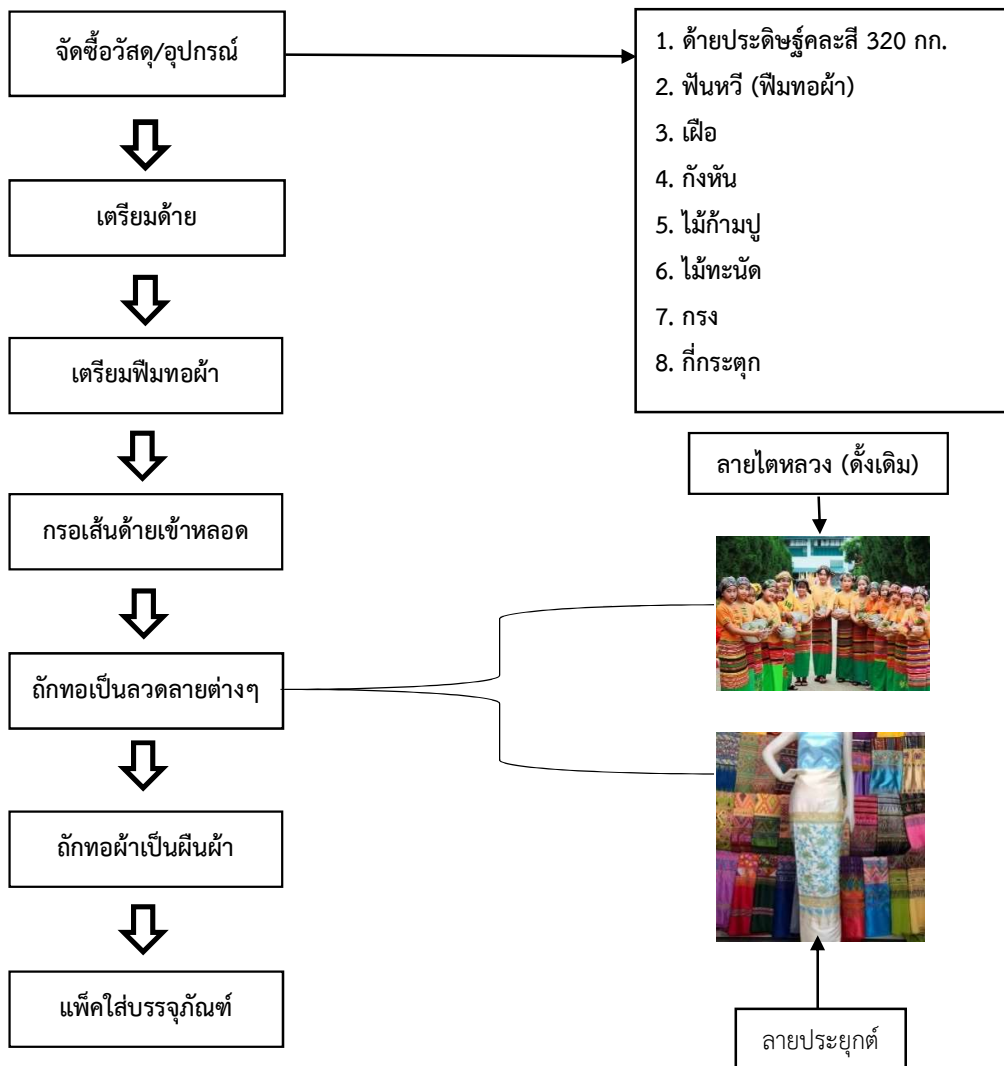
ขั้นตอนการดำเนินงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนทอผ้าบ้านเทอดไทย

ภาพที่ 1 แสดงขั้นตอนการดำเนินงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนทอผ้าบ้านเทอดไทย

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนทอผ้าบ้านเทอดไทย ตั้งอยู่ที่ศูนย์อาชีพแม่บ้าน บ้านเทอดไทย

มีขั้นตอนการผลิตผ้าทอลายใหญ่ดังนี้

ภาพที่ 2 แสดงขั้นตอนการผลิตผ้าทอลายใหญ่

เป้าหมายของการผลิตมีดังนี้

1. เพื่อผลิตสินค้าที่มีคุณภาพ ลวดลายสวยงาม
2. เพื่อการอนุรักษ์ผ้าลายไทยใหญ่ให้เยาวชนคนรุ่นใหม่ได้สืบสานต่อไป
3. เพื่อรวมกลุ่มกันก่อให้เกิดวิสาหกิจชุมชนและสร้างรายได้ให้สมาชิกภายในกลุ่ม

การวิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงทั้ง 4 ด้านดังนี้

1. ปัจจัยเสี่ยงด้านกลยุทธ์
 - 1.1 แผนกลยุทธ์ด้านการบริหารทรัพยากรบุคคลไม่ได้ประสิทธิภาพเท่าที่ควร
 - 1.2 แนวทางการพัฒนาลวดลายไม่ค่อยมีความแปลกใหม่
 - 1.3 นโยบายการแข่งขันในตลาดสูงขึ้น เมื่อส่งสินค้าออกจำหน่ายนอกเขตพื้นที่
2. ปัจจัยเสี่ยงด้านการดำเนินงาน
 - 2.1 ความเสี่ยงด้านภัยธรรมชาติ
 - 2.2 การใช้เทคโนโลยีล้ำสมัย การขาดนวัตกรรม
 - 2.3 ความปลอดภัยและอุบัติเหตุในการกระบวนการผลิต
3. ปัจจัยเสี่ยงด้านการเงิน
 - 3.1 ความผันผวนของราคา ของ วัสดุ อุปกรณ์
 - 3.2 การจัดสรรต้นทุน กำไร
 - 3.3 การจ่ายดอกเบี้ย หรือ ค่าปรับ กรณีชำระเงิน หรือการขาดสภาพคล่องในการดำเนินงาน
4. ปัจจัยเสี่ยงด้านกฎระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง
 - 4.1 กระบวนการทำงานไม่เป็นไปตามข้อตกลง หรือการทำผิดกฎระเบียบ

ตารางที่ 1 แสดงการกำหนดผลกระทบด้านกลยุทธ์

ระดับ	ระดับผลกระทบ	รายละเอียด
1	ต่ำมาก	สำเร็จตามแผน 91-100 %
2	ต่ำ	สำเร็จตามแผน 81-90 %
3	ปานกลาง	สำเร็จตามแผน 71-80 %
4	สูง	สำเร็จตามแผน 61-70 %
5	สูงมาก	สำเร็จตามแผน 1-60 %

ตารางที่ 2 แสดงการกำหนดผลกระทบด้านการปฏิบัติงาน

ระดับ	ระดับผลกระทบ	รายละเอียด
1	ต่ำมาก	สำเร็จตามแผน 91 – 100 %
2	ต่ำ	สำเร็จตามแผน 81 – 90 %
3	ปานกลาง	สำเร็จตามแผน 71 – 80 %
4	สูง	สำเร็จตามแผน 61 – 70 %
5	สูงมาก	สำเร็จตามแผน 1 – 60 %

ตารางที่ 3 แสดงการกำหนดผลกระทบด้านการเงิน

ระดับ	ระดับผลกระทบ	รายละเอียด
1	ต่ำมาก	1-20 บาท
2	ต่ำ	21-40 บาท
3	ปานกลาง	41-6 บาท
4	สูง	61- 80 บาท
5	สูงมาก	81 บาท ขึ้นไป

ตารางที่ 4 แสดงการกำหนดผลกระทบด้านนโยบาย/กฎหมาย/ระเบียบ/ข้อบังคับ

ระดับ	ระดับผลกระทบ	รายละเอียด
1	ต่ำมาก	การไม่ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบข้อบังคับที่ไม่มีนัยสำคัญ
2	ต่ำ	การละเมิดข้อกฎหมายที่ไม่มีนัยสำคัญ
3	ปานกลาง	การฝ่าฝืนข้อกฎหมายที่มีนัยสำคัญ ที่มีการสอบสวนหรือรายงานไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งดำเนินคดีและ/หรือเรียกร้องค่าเสียหายหากเป็นไปได้
4	สูง	การละเมิดข้อกฎหมายที่มีนัยสำคัญ
5	สูงมาก	การฟ้องร้องดำเนินคดีและเรียกร้องค่าเสียหายที่สำคัญ ซึ่งเป็นคดีที่สำคัญมากรวมถึงการฟ้องร้องที่เกิดการรวมตัวกันของผู้ที่ได้รับความเสียหาย

ตารางที่ 5 การวิเคราะห์ความเสี่ยงและแนวทางการบริหารความเสี่ยงปัจจัยเสี่ยงด้านกลยุทธ์

1. ปัจจัยเสี่ยงด้านกลยุทธ์	ระดับความเสี่ยง	แผนบริหารจัดการความเสี่ยง
1.1 แผนกลยุทธ์ด้านการบริหารทรัพยากรบุคคลไม่ได้ประสิทธิภาพเท่าที่ควร	10	การบริหารทรัพยากรบุคคลไม่ได้ประสิทธิภาพเท่าที่ควร เนื่องจากต้องรอสมาชิกว่างจากงานประจำ จึงทำการทอผ้าได้อยู่ในระดับสูงมากและมีโอกาสเกิดขึ้นน้อย เนื่องจากสมาชิกไม่ได้ทอผ้าเป็นงานหลัก จึงทำให้สมาชิกหาเวลามาทอผ้าได้น้อย
1.2 แนวทางการพัฒนาตลาดไม่ค่อยมีความแปลกใหม่	9	ตลาดไม่ค่อยมีความแปลกใหม่ อยู่ในระดับปานกลางและมีโอกาสเกิดขึ้นบ้าง เนื่องจากลูกค้าโดยทั่วไปยังมีความต้องการผ้าทอลายไทยใหญ่ลายดั้งเดิมมากกว่าตลาดใหม่ๆ ที่ทันสมัย ลูกค้าในชุมชนยังต้องการอนุรักษ์ความเป็นไทยใหญ่แท้ เนื่องจากจะอนุรักษ์ให้ลูกหลานสืบต่อไป
1.3 นโยบายการแข่งขันในตลาดสูงขึ้น เมื่อส่งสินค้าออกจำหน่ายนอกเขตพื้นที่	12	การแข่งขันในตลาดสูงขึ้น เมื่อส่งสินค้าออกจำหน่ายนอกเขตพื้นที่ อยู่ในระดับปานกลางและมีโอกาสเกิดขึ้นสูง เนื่องจากมีผู้ค้ารายใหม่เกิดขึ้น ทำให้ลูกค้ามีโอกาสเลือกที่หลากหลาย จึงทำให้การแข่งขันทางตลาดสูงขึ้น สมาชิกต้องศึกษาพฤติกรรม ความนิยมของผู้บริโภคและนำมาประยุกต์ให้เข้ากับยุคสมัย

ตารางที่ 6 การวิเคราะห์ความเสี่ยงและแนวทางการบริหารความเสี่ยงปัจจัยเสี่ยงด้านการดำเนินงาน

2. ปัจจัยเสี่ยงด้านการดำเนินงาน	ระดับความเสี่ยง	แผนบริหารจัดการความเสี่ยง
2.1 ความเสี่ยงด้านภัยธรรมชาติ	12	ภัยธรรมชาติ อยู่ในระดับปานกลางและมีโอกาสเกิดขึ้นสูง เนื่องจากที่ตั้งของวิสาหกิจอยู่บนพื้นที่สูง ทำให้เกิดภัยตามธรรมชาติค่อนข้างบ่อย โดยเฉพาะดินถล่ม น้ำป่าไหลหลาก จึงทำให้มีอุปสรรคในการทำงาน
2.2 การใช้เทคโนโลยีล้ำสมัย การขาดนวัตกรรม	9	เทคโนโลยีล้ำสมัย อยู่ในระดับปานกลางและมีโอกาสเกิดขึ้นบ้าง เนื่องจากเทคโนโลยีล้ำมากขึ้นเรื่อยๆ ถ้ามีเทคโนโลยีมาช่วยในการทำงานอาจทำให้การทำงานรวดเร็วขึ้น และลดขั้นตอนการผลิตได้มากขึ้น
2.3 ความปลอดภัยและอุบัติเหตุ ในการกระบวนการผลิต	4	อุบัติเหตุในการทำงาน อยู่ในระดับน้อยและมีโอกาสเกิดขึ้นน้อย เนื่องจากสมาชิกมีความชำนาญในการทำงานระดับหนึ่ง

ตารางที่ 7 การวิเคราะห์ความเสี่ยงและแนวทางการบริหารความเสี่ยงปัจจัยเสี่ยงด้านการดำเนินงาน

3. ปัจจัยเสี่ยงด้านการเงิน	ระดับความเสี่ยง	แผนบริหารจัดการความเสี่ยง
3.1 ความผันผวนของราคา ของวัสดุ อุปกรณ์	12	วัสดุ อุปกรณ์ ราคาไม่คงที่ อยู่ในระดับสูงและมีโอกาสเกิดขึ้นบ้าง เนื่องจากสภาวะเงินเฟ้อจากเศรษฐกิจที่ถดถอย และจากสถานการณ์โรคระบาดโควิด-19 ทำให้ราคาสินค้าเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ทำให้ต้นทุนเพิ่มขึ้น และกำไรลดลง จึงต้องแจ้งลูกค้าเรื่องการปรับราคาเนื่องจากต้นทุนเพิ่มขึ้น
3.2 การจัดสรรต้นทุน กำไร	9	การจัดสรรต้นทุน กำไร อยู่ในระดับปานกลางและมีโอกาสเกิดขึ้นบ้าง เนื่องจากได้รับ

3.3 การจ่ายดอกเบี้ย หรือ ค่าปรับ กรณีชำระเงิน หรือการ ขาดสภาพคล่องในการ ดำเนินงาน	2	เงินกู้สนับสนุนจากทางรัฐ และไม่เสีย ดอกเบี้ย ทำให้กำไรที่ได้จัดสรร ปันส่วนให้ สมาชิกได้อย่างเท่าเทียมกัน อาจโดนคิดดอกเบี้ย หากคืนเงินกู้ล่าช้า ทำให้ ขาดสภาพคล่องในการชำระหนี้ อยู่ใน ระดับน้อยและมีโอกาสเกิดขึ้นยาก เนื่องจาก ทางหน่วยงานภาครัฐให้ระยะเวลาในการ ชำระหนี้เป็นเวลา 3 ปี ทำให้สมาชิกสามารถ ทำกำไรได้ในระดับหนึ่ง เพียงพอต่อการใช้ หนี้เงินกู้ยืม
--	---	---

ตารางที่ 8 การวิเคราะห์ความเสี่ยงและแนวทางการบริหารความเสี่ยงปัจจัยเสี่ยงด้านกฎระเบียบ

4.ปัจจัยเสี่ยงด้านกฎระเบียบ	ระดับความเสี่ยง	แผนบริหารจัดการความเสี่ยง
4.1 กระบวนการทำงานไม่เป็นไปตามข้อตกลง หรือการทำ ผิดกฎระเบียบ	15	กระบวนการทำงานไม่เป็นไปตามข้อตกลง มีผลกระทบอยู่ในระดับสูงมากและมีโอกาส เกิดขึ้นบ้าง เนื่องจากเวลาที่วางไม่ตรงกัน ของสมาชิก ทำให้เกิดการไม่ทำตาม กฎระเบียบมากขึ้น จึงส่งผลกระทบต่อการ ผลิต ทำให้ผลิตผ้าทอได้ไม่เพียงพอต่อการ จัดสรรกำไรให้แก่สมาชิก

จากการศึกษาสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ปัจจัยเสี่ยงด้านกลยุทธ์ ได้แก่ การบริหารทรัพยากรบุคคลไม่ได้ประสิทธิภาพเท่าที่ควร เนื่องจาก
ต้องรอสมาชิกว่างจากงานประจำ จึงทำการทอผ้าได้ อยู่ในระดับสูงมากและมีโอกาสเกิดขึ้นน้อย เนื่องจาก
สมาชิกไม่ได้ทอผ้าเป็นงานหลัก จึงทำให้สมาชิกหาเวลามาทอผ้าได้น้อย ลวดลายไม่ค่อยมีความแปลกใหม่
อยู่ในระดับปานกลางและมีโอกาสเกิดขึ้นบ้าง เนื่องจากลูกค้าโดยทั่วไปยังมีความต้องการผ้าทอลายไทย
ใหญ่ลายดั้งเดิมมากกว่าลวดลายใหม่ๆ ที่ทันสมัย ลูกค้าในชุมชนยังต้องการอนุรักษ์ความเป็นไทยใหญ่แท้
เนื่องจากจะอนุรักษ์ให้ลูกหลานสืบต่อไปการแข่งขันในตลาดสูงขึ้น เมื่อส่งสินค้าออกจำหน่ายนอกเขตพื้นที่

อยู่ในระดับปานกลางและมีโอกาสเกิดขึ้นสูง เนื่องจากมีผู้ค้ารายใหม่เกิดขึ้น ทำให้ลูกค้ามีโอกาสเลือกที่หลากหลาย จึงทำให้การแข่งขันทางตลาดสูงขึ้น สมาชิกต้องศึกษาพฤติกรรม ความนิยมของผู้บริโภคและนำมาประยุกต์ให้เข้ากับยุคสมัย

ปัจจัยเสี่ยงด้านการดำเนินงาน ได้แก่ ภัยธรรมชาติอยู่ในระดับปานกลางและมีโอกาสเกิดขึ้นสูง เนื่องจากที่ตั้งของวิสาหกิจอยู่บนพื้นที่สูง ทำให้เกิดภัยตามธรรมชาติค่อนข้างบ่อย โดยเฉพาะดินถล่ม น้ำป่าไหลหลาก จึงทำให้มีอุปสรรคในการทำงานเทคโนโลยีล้ำสมัย อยู่ในระดับปานกลางและมีโอกาสเกิดขึ้นบ้าง เนื่องจากเทคโนโลยีล้ำมากขึ้นเรื่อยๆ ถ้ามีเทคโนโลยีมาช่วยในการทำงานอาจทำให้การทำงานรวดเร็วขึ้น และลดขั้นตอนการผลิตได้มากขึ้นอุบัติเหตุในการทำงาน อยู่ในระดับน้อยและมีโอกาสเกิดขึ้นน้อย เนื่องจากสมาชิกมีความชำนาญในการทำงานระดับหนึ่ง

ปัจจัยเสี่ยงด้านการเงิน ได้แก่ ราคาวัสดุ อุปกรณ์ ราคาไม่คงที่อยู่ในระดับสูงและมีโอกาสเกิดขึ้นบ้าง เนื่องจากสภาวะเงินเฟ้อจากเศรษฐกิจที่ถดถอย และจากสถานการณ์โรคระบาดโควิด – 19 ทำให้ราคาสินค้าเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ทำให้ต้นทุนเพิ่มขึ้น และกำไรลดลง จึงต้องแจ้งลูกค้าเรื่องการปรับราคา เนื่องจากต้นทุนเพิ่มขึ้นการจัดสรรต้นทุน กำไร อยู่ในระดับปานกลางและมีโอกาสเกิดขึ้นบ้าง เนื่องจากได้รับเงินกู้สนับสนุนจากทางรัฐ และไม่เสียดอกเบี้ย ทำให้กำไรที่ได้จัดสรรปันส่วนให้สมาชิกได้อย่างเท่าเทียมกันอาจโดนคิดดอกเบี้ย หากคืนเงินกู้ล่าช้า ทำให้ขาดสภาพคล่องในการชำระหนี้ อยู่ในระดับน้อยและมีโอกาสเกิดขึ้นยาก เนื่องจากทางหน่วยงานภาครัฐให้ระยะเวลาในการชำระหนี้เป็นเวลา 3 ปี ทำให้สมาชิกสามารถทำกำไรได้ในระดับหนึ่ง เพียงพอต่อการใช้นี้เงินกู้ยืม

ปัจจัยเสี่ยงด้านกฎระเบียบ ได้แก่ กระบวนการทำงานไม่เป็นไปตามข้อตกลง มีผลกระทบอยู่ในระดับสูงมากและมีโอกาสเกิดขึ้นบ้าง เนื่องจากเวลาที่ว่างไม่ตรงกันของสมาชิกทำให้เกิดการไม่ทำตามกฎระเบียบมากขึ้น จึงส่งผลกระทบต่อการผลิต ทำให้ผลิตผ้าทอได้ไม่เพียงพอต่อการจัดสรรกำไรให้แก่สมาชิก

อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

อภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์ความเสี่ยงของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนทอผ้าบ้านเทอดไทย อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย สามารถอภิปรายผลได้ว่า การประเมินความเสี่ยงเป็นส่วนหนึ่งของระบบการควบคุมภายใน ซึ่งการมีระบบการควบคุมภายในที่ดีย่อมจะทำให้องค์กรสามารถดำเนินไปได้ตามเป้าหมาย

ที่วางไว้ ซึ่งสอดคล้องกับ จินห์ระพีร์ พุ่มสงวน (2557) ที่ระบุว่า การควบคุมภายในตามแนวคิดของ COSO ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบคือ สภาพแวดล้อมการควบคุม การประเมินความเสี่ยง กิจกรรมการควบคุมสารสนเทศและการสื่อสาร และการติดตามและประเมินผล หากได้มีการประเมินความเสี่ยง การวิเคราะห์ และการบริหารจัดการความเสี่ยงแล้วจะทำให้ระบบการควบคุมภายในดีขึ้นและมั่นใจได้ว่าจะมีการดำเนินงานเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ เกิดการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลมากที่สุด

การบริหารความเสี่ยงของวิสาหกิจชุมชนต้องประกอบไปด้วยทั้งหมด 4 ด้านได้แก่ ปัจจัยเสี่ยงด้านกลยุทธ์ ปัจจัยเสี่ยงด้านการดำเนินงาน ปัจจัยเสี่ยงด้านการเงินและปัจจัยเสี่ยงด้านกฎระเบียบ ไม่ว่าจะเป็นนโยบาย แผนงานและกลยุทธ์ต่างๆที่นำมาใช้ ความเชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีเพื่อช่วยในการดำเนินงานหรือด้านการตลาด การจัดหาแหล่งเงินทุน รวมไปถึงการที่ต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบถือเป็นปัจจัยเสี่ยงทางธุรกิจ สอดคล้องกับ กานต์ธีรา พลบุตร (2562) ที่พบว่าความสามารถในการใช้เทคโนโลยีและระบบสารสนเทศ มีผลกระทบต่อบริษัทวิสาหกิจชุมชนมีมากที่สุดคือความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (กานต์ธีรา พลบุตร, 2562) และวรรัตน์ เขียวโพธิ์ (2560) ที่พบว่า การบริหารความเสี่ยงตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงถือเป็นกลยุทธ์ในการบริหารจัดการอย่างหนึ่งของธุรกิจ เพื่อให้เกิดการดำรงอยู่และยั่งยืน และชมภูษ หุ่นนาค และคณะ (2563) พบว่าแนวทางการจัดการวิสาหกิจชุมชน ได้แก่ ด้านการเงิน หากไม่ได้พึ่งพาการเงินจากแหล่งทุนภายนอกจะทำให้ปัญหานี้ลดลง การรวมกลุ่มกันเพื่อการวางแผนด้านการตลาด การจำหน่ายในช่วงฤดูกาล เช่น เทศกาลหรือประเพณีต่างๆ ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ที่ดี มีการฝึกฝนแรงงานให้เกิดความเชี่ยวชาญ และทักษะมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

ควรนำความรู้ที่ได้จากการวิเคราะห์ความเสี่ยงทั้ง 4 ด้านไปดำเนินการจัดการบริหารความเสี่ยงของการวิเคราะห์ความเสี่ยงของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนทอผ้าบ้านเทอดไทย อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย เพื่อให้ได้แผนการป้องกันหรือการบริหารจัดการความเสี่ยงและนำไปปฏิบัติให้ความเสี่ยงลดน้อยลง และควรทบทวนความเสี่ยงเป็นระยะๆ ตามสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป ความเสี่ยงอาจเปลี่ยนแปลงตามได้ด้วย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ในการศึกษาครั้งต่อไป อาจเพิ่มกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่างให้มากขึ้น หรืออาจนำเครื่องมือในการวิจัยแบบอื่นมาให้ เช่น แบบสอบถาม เพื่อเกิดความเที่ยงและความหลากหลายของงานวิจัยมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กานต์ธีรา พลบุตร. (2562). กลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงที่ส่งผลต่อความอยู่รอดขององค์กร: การศึกษาเชิงประจักษ์ของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดเลย. **วารสารการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม**.11(4).60-80
- คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดลงานบริหารความเสี่ยง. (2565 กรกฎาคม 8) **การบริหารความเสี่ยงองค์กร (Enterprise Risk management)**. จาก https://www.rama.mahidol.ac.th/risk_mgt/th/article/03202017-1523.
- ชมภูษ หนุนาค, ปภาวดี มนต์รีวัต และ วิพร เกตุแก้ว.(2563). แนวทางการจัดการวิสาหกิจชุมชน: ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์สาธิตการเกษตรร้านค้าชุมชน ตำบลท่าเสา อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี. **วารสารผู้ตรวจการแผ่นดิน**. 13(2). 21-53
- จิณห์ระพีร์ พุ่มสงวน. (2565 กรกฎาคม 4). **การควบคุมภายในตามแนวทางของ COSO**. จาก http://rama4.mahidol.ac.th/risk_mgt/?q=article/05252014-1648
- วรรัตน์ เขียวโพธิ์. (2560). **รูปแบบการบริหารความเสี่ยงตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการเติบโตอย่างยั่งยืน**.งานวิจัย. มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
- เอี่ยมพร หลินเจริญ (2555). เทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ. **วารสารการวัดผลการศึกษา**.17(1). 66-87
- Szczepanski,R & Justyna,S-S. (2012). Risk management system in business relationships-polish case studies. **Industrial Marketing Management**.1-10